

LABOD izhaja štirinajst-
dnevno v nakladi 2650 izvo-
dov — Ureja ga uredniški
odbor — Odgovorna ured-
nica: Lidija Jež, tehnično
ureja: novinarski servis —
Grafična priprava in tisk
Dolenjski Informativni cen-
ter Novo mesto.

labod

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBLAČIL NOVO MESTO

LETO 13

NOVO MESTO, 4. SEPTEMBER 1987

ŠTEVILKA 12

USKLAJEVANJE

SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV S PREDPISI IN SICER Z:

1. Zakonom o celotnem prihodku in dohodku
2. Zakonom o sanaciji in prenehanju OZD
3. Spremembami in dopolnitvami
 - a) Druženega dogovora o delitvi sredstev za osebne dohodke v SFRJ;
 - b) Druženega dogovora o delitvi sredstev za osebne dohodke v SRS;
 - c) Samoupravnim sporazumom konfekcijske dejavnosti.

Spremenili ali dopolnili bomo nekatera določila naslednjih naših samoupravnih splošnih aktov:

1. Samoupravni sporazum o pridobivanju in razporejanju čistega dohodka v delovni organizaciji Labod.
2. Samoupravni sporazum o stroških poslovanja v delovni organizaciji Labod.
3. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah za delitev sredstev za osebne dohodke in sredstev skupne porabe v delovni organizaciji Labod.
4. Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupne porabe v tozdi (DSSS) v delovni organizaciji Labod.

PREDLOG

I. UVOD

Določbe zakona o celotnem prihodku in določbe zakona o sanaciji organizacij združenega dela ter spremembe in dopolnitve zveznega oz. republiškega druženega dogovora o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka narekujejo spremembe v naslednjih naših SSA:

1. Samoupravni sporazum o pridobivanju in razporejanju čistega dohodka v delovni organizaciji Labod.
2. Samoupravni sporazum o stroških poslovanja v delovni organizaciji Labod.
3. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah za delitev sredstev za osebne dohodke in sredstev skupne porabe v delovni organizaciji Labod.

V današnji številki

Današnja, posebna številka našega časopisa, pri-
naša predloge sprememb nekaterih naših samou-
pravnih splošnih aktov z delitvenega področja. Na
osnovi tega gradiva se bomo odločali o sprejemanju
predlaganih dopolnitev oz. usklajevanju z zakonskimi
predpisi.

S predlaganimi spremembami v naših aktih s področja delitvenih razmerij so se najprej seznanili predstavniki organov upravljanja, družbenopolitičnih organizacij in seveda poslovodni delavci. Vse tozde sta obiskala direktor DSSS in vodja pravne službe Dimitar Perić, ki je pri celotnem delu opravil največji delež.

4. Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupne porabe v TOZD (DSSS) v delovni organizaciji Labod.

Bistvene spremembe ali dopolnitve v naših aktih izhajajo iz naslednjih izhodišč:

A. O razporejanju dohodka in čistega dohodka:

Sprememba kazalnikov (po domače podatkov), na osnovi katerih bodo tozdi in delovne organizacije ugotavljali uspešnost poslovanja. Ti so sedaj veliko bolj poenoteni za dejavnost in za vse dejavnosti v celotni družbi, kar omogoča primerjanje poslovanja ene organizacije z drugimi v svoji dejavnosti in postavljanje enotne mere uspešnosti poslovanja in gospodarjenja in delitev sredstev čistega dohodka na sredstva za osebne dohodke in skupno porabo in sredstva akumulacije.

Enotna mera uspešnosti gospodarjenja se ugotovi s primerjanjem doseženega čistega dohodka v tozdu oz. delovni organizaciji in čistega dohodka, ki se ugotovi na podlagi dolgoročnih gibanj elementov razporejanja dohodka in čistega dohodka v dejavnosti.

B. za oblikovanje stroškov poslovanja:

Pri oblikovanju stroškov poslovanja bodo naša določila splošnega akta ostala v glavnem nespremenjena s tem, da bomo upoštevali pri posameznih stroških določene limite, ki jih postavlja družbeni dogovor.

C. za delitev osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe:

V naših sedanjih aktih — Samoupravni sporazum o razporejanju čistega dohodka imamo zastavljene proporce (razmerja) pri delitvi sredstev osebne porabe na del za osebne dohodke in del skupne porabe. Ta razmerja bomo prilagodili družbenemu dogovoru, ker so drugačna.

Pri urejanju konkretnih vprašanj s tega področja pa so nekatere novosti, ki jih bomo konkretizirali v naših aktih. Pri tem gre za naslednje novosti:

1. Družbeni dogovori postavljajo ponovno delovno dobo kot merilo za delitev osebnih dohodkov iz živega dela, kar bomo konkretno uredili v naših aktih na osnovi razprave.

2. Eno od meril pri oblikovanju osebnih dohodkov je povečana odgovornost vodilnih delavcev in članov organov upravljanja za stanje v tozdu oz. delovni organizaciji. Kdo so vodilni delavci, to smo že

opredelili v enem od naših aktov (spremembe Samoupravnega sporazuma o razporejanju čistega dohodka). Pri organih upravljanja imamo v mislih predvsem člane delavskega sveta. Povečana odgovornost naj bi bila osnova za zmanjšanje ali povečanje osebnih dohodkov teh delavcev v večji meri kot je drugih delavcev v TOZD oz. delovni organizaciji in sicer v vseh primerih, ko je naše poslovanje oz. uspešnost poslovanja slabše od poprečja dejavnosti ali boljše od poprečja dejavnosti, predvsem pa v primerih nelikvidnosti, motenj v poslovanju in ko se pri poslovanju izkaže izguba. Rešitev bomo nakazali v osnutkih naših aktov.

3. Eno od vprašanj, ki jih je potrebno uskladiti z družbenim dogovorom, je dodatek na izmensko delo, kjer se naša sedanja rešitev razlikuje od teh predpisov.

4. Pri osebnem dohodku iz minulega dela bomo bolj konkretno opredelili vse oblike minulega dela, ki jih pozna družbeni dogovor. Pri tem bomo v večji meri koristili naše sedanje rešitve, v manjši meri pa bodo tudi novosti na tem področju.

5. Eno od vprašanj na področju osebnih dohodkov je izplačilo osebnih dohodkov v dveh delih. To pomeni, da družbeni dogovor nalaga, da se mesečna akontacija osebnih dohodkov izplačuje tekoče, za del iz minulega dela, ki je sicer tudi mesečno evidentiran, pa je izplačilo ob periodičnem obračunu.

6. Uporaba sredstev skupne porabe je v naših posameznih rešitvah in v večina primerov enaka kot predvideva družbeni dogovor, vendar bodo potrebne manjše uskladitve: pri regresu za letni dopust, v primerih solidarnostne pomoči, pri izplačilu nagrad za jubilejne nagrade in pri izdatkih za prehrano.

II. Ureditev v posameznih splošnih aktih in po posameznih bistvenih vprašanjih

A. Samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o pridobivanju in razporejanju dohodka in čistega dohodka

Pri tem samoupravnem sporazumu gre za naslednje konkretne nove rešitve:

1. kazalniki za ugotavljanje uspešnosti poslovanja tozda oz. delovne organizacije

Pri planiranju in razporejanju dohodka ter čistega dohodka, bomo uveljavljali naslednje izhodiščne vrednosti kazalnikov:

- dohodek na delavca,
- dohodek v primerjavi s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi,
- bruto osebni dohodki in skupna poraba na delavca,
- akumulacija na poprečno uporabljena poslovna sredstva,
- akumulacijska stopnja v dejavnosti v skladu z družbenim dogovorom,
- delež skupnega izvoza v celotnem prihodku,
- Delavci se bomo zavzemali za ugotavljanje uspešnosti poslovanja in gospodarjenja v posameznem obračunskem obdobju in primerjali dosežene rezultate s kazalci podskupine tekstilno-konfekcijske dejavnosti. V primeru, da ni podatkov za podskupino, bomo kazalce primerjali s kazalci skupine.

Izjemni dohodek je del dohodka, ki presega ugotovljeni ravnotežni dohodek po 21. členu zveznega družbenega dogovora povečanega za 50%.

Najnižja stopnja akumulativnosti je primerjalna stopnja akumulativnosti v dejavnosti, ker je določena z družbenimi usmeritvami, zmanjšana za 50 odst. .

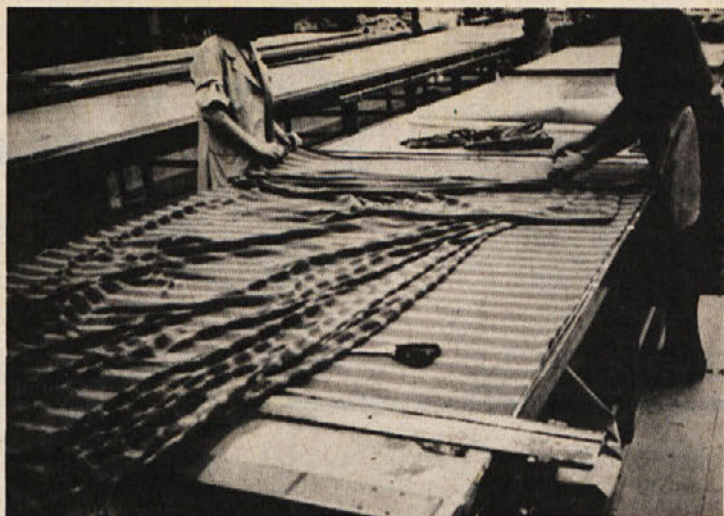
Spremeni se shema, ki prikazuje razporejanje čistega dohodka v 42. členu, tako da se navedeni osebni dohodek iz minulega dela nadomesti s štirimi vrsticami, in sicer:

- a) Sredstva osebnih dohodkov iz minulega dela na osnovi akumulacije v zajemalnem obdobju;
- b) Sredstva iz minulega dela na osnovi osebnega dohodka v petletnem zajemalnem obdobju zaradi opešane zmožnosti za delo;
- c) Sredstva iz minulega dela na osnovi inovativnosti in ustvarjalnosti;
- d) Sredstva iz minulega dela na osnovi osebnega dohodka iz živega dela (poračun).

2. Izhodišča za razporejanje čistega dohodka na osebno porabo in akumulacijo

Pri razporejanju čistega dohodka uporabljajo TOZD v delovni organizaciji Labod enotno mero uspešnosti poslovanja oz. gospodarjenja in letne družbene usmeritve v skladu z družbenim dogovorom.

Enotna mera uspešnosti gospodarjenja se ugotovi s primerjanjem doseženega čistega dohodka tozda oz. delovni organizaciji s čistim dohodkom, ki se ugotovi na podlagi dolgoročnih gibanj elementov

Pripomba: Ostala določila v tem samoupravnem sporazumu so praktično izhodišča, ki jih ne spreminjamo razen, če prilagodimo besedilo terminologiji družbenega dogovora.

razporejanja dohodka in čistega dohodka v dejavnosti v skladu z družbenim dogovorom.

Proporce med bruto osebnimi dohodki in akumulacijo določamo na temelju osnov, kot so: enotna mera uspešnosti, akumulacijska stopnja v dejavnosti in vrednost enote enostavnega dela (najnižji osebni dohodek v skladu z družbenim dogovorom upošteva letne usmeritve in metodologijo za določanje teh proporc).

Pri razporejanju dohodka in čistega dohodka upoštevamo naslednja pravila:

- kadar bomo dosegli nadpoprečno raven uspešnosti gospodarjenja glede na dejavnost na tej podlagi tudi nadpoprečno akumulacijsko stopnjo glede na dejavnost, bomo pri razporejanju dohodka in čistega dohodka oblikovali nadpoprečne bruto osebne dohodke in skupno porabo na delavca glede na dejavnost;
- kadar delavci bomo dosegali podpoprečno raven uspešnosti gospodarjenja glede na dejavnost ter na tej podlagi nižjo akumulacijsko stopnjo glede na povprečje dejavnosti, bomo oblikovali podpoprečna sredstva za bruto osebne dohodke in skupno porabo na delavca glede na dejavnost;
- za presojo primernosti oblikovanja sredstev za osebne dohodke in akumulacijo bomo uporabljali predvsem enotno mero uspešnosti v smislu družbenega dogovora ter druge kazalnike v smislu 7. člena tega samoupravnega sporazuma.

3. Razporejanje sredstev za osebno porabo na del za osebne dohodke in na del za skupno porabo

Upoštevajoč vrsto sredstev skupne porabe in standarde za posamezne izdatke skupne porabe v skladu z družbenim dogovorom, se z letnim planom določajo razmerja med sredstvi, namenjenimi za bruto osebne dohodke, in med sredstvi skupne porabe, s tem da sredstva skupne porabe ne morejo presežati splošno družbenih usmeritev na tem področju.

4. Razporeditev sredstev za akumulacijo na del za razširitev materialne osnove in na del za rezerve

Sredstva za akumulacijo oblikujemo na podlagi mere uspešnosti poslovanja tozda, sredstva za rezerve pa oblikujemo v skladu s predpisi.

5. Delitev sredstev za osebne dohodke

Delitev sredstev za osebne dohodke je zastavljena z družbenim dogovorom, tako da jih moramo razporejati na:

1. osebni dohodek iz živega dela in
2. osebni dohodek na podlagi upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi kot minulim delom.

B. SAMOUPRAVNI SPORAZUM O STROŠKIH POSLOVANJA

Družbeni dogovor je pri posameznih stroških poslovanja določil limite, ki jih bomo upoštevali s tem samoupravnim sporazumom, rešitve pa bomo konkretizirali z letnim planom.

Predlagane spremembe so:

1. Pri kilometrini za uporabo lastnega avtomobila se prizna največ do 30 odst. cene litra goriva za vozilo, ki se uporablja.

2. Višina dnevnic za službena potovanja v državi ne sme presegati 8 odst. povprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka na delavca v gospodarstvu Jugoslavije po predhodnem periodičnem obračunu oz. zaključnem računu.

3. Stroški za prenočišče se priznajo v polnem znesku po priloženem računu, razen hotela de lux kategorije.

4. Dnevnice za službena potovanja v tujino se določijo z letnim planom ali s sklepi delavskega sveta, pri čemer višina dnevnice ne sme presegati zneska določenega v uredbi o izdatkih za potne in druge stroške, ki se priznavajo zveznim upravnim organom in zveznim organizacijam med materialne stroške.

5. Za povečane stroške na terenu, ima delavec pravico do terenskega dodatka, ki ga določamo tako, da ne sme presegati 75 odst. višine dnevnice, ki se izplačuje v tem obdobju. Dnevnic in terenski dodatek se izključujeta.

6. Izdatki za prehrano delavcev med delom, ki bremenijo poslovne stroške, znašajo mesečno največ 15 odst. povprečnega čistega osebnega dohodka na delavca v gospodarstvu Slovenije izplačanega po predhodnem periodičnem obračunu oz. zaključnem računu, pri čemer se konkretna višina določi z letnim planom.

7. Izdatki iz prejšnjega odstavka ne obsegajo stroškov za posamično zaščitno hrano na delu, napitke in podobno, ki so določeni v skladu z zakonom, ker ti stroški bremenijo materialne stroške le v primeru, če so na posameznih delih, ki so zdravju škodljiva in kot takšni predvideni s splošnim aktom o varstvu pri delu v skladu s predpisi.

Višina izdatka za prehrano se določi diferencirano s planom, pri čemer se količina hrane prilagodi potrebam posamezne skupine delavcev glede na delovne pogoje, na težavnost in zahtevnost del ter zdravstveno stanje delavcev.

Delavec ima pravico do toplega obroka za dneve ko dela, te pravice pa nima med letnim dopustom ali odsotnostjo, med bolniškim dopustom ali drugo odsotnostjo, ko prejema nadomestila osebnega dohodka, ali ko je na službenem potovanju, za katero prejme dnevnic oz. terenski dodatek.

Do toplega obroka imajo pravico tudi delavci, ki delajo najmanj polovico delovnega časa, ter učenci in študenti na proizvodnem delu, delovni praksi in praktičnem pouku.

Zagotovitev prehrane je možna v lastni restavraciji ali pa pri drugi gostinski organizaciji, s katero se sklene samoupravni sporazum.

8. Za začasno razporejanje delavca na delo zunaj kraja stalnega prebivališča njegove ožje družine se priznajo stroški za ločeno življenje, ki jih določamo s planom, vendar ne morejo znašati več kot 70 odst. povprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka na delavca, izplačanega po predhodnem periodičnem obračunu oz. zaključnem računu v gospodarstvu republike, v katero je delavec poslan na delo.

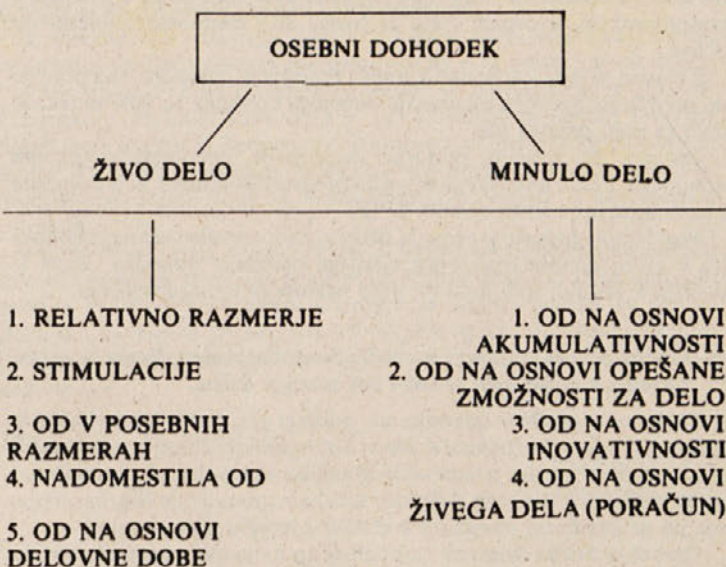
C. Samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samopravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo

1. Splošna določila

Delavci se zavezujejo, da bomo oblikovali sredstva za osebne dohodke in skupno porabo na osnovi rezultatov dela in gospodarjenja z družbenimi sredstvi. Bruto osebne dohodke pa bomo delili na osebne dohodke iz živega dela in osebne dohodke iz minulega dela. Pri tem bomo upoštevali letno usmeritev o najnižjem osebnem dohodku, kot

izhodišču za vrednost enote enostavnega dela. Pri oblikovanju sredstev namenjenih za osebne dohodke bomo upoštevali osnovna pravila ravnanja, tako da bodo naši osebni dohodki nadpovprečni glede na dejavnost, ko bomo dosegli nadpovprečno raven uspešnosti poslovanja in obratno.

SESTAVINE OSEBNEGA DOHODKA IZ ŽIVEGA DELA IN IZ MINULEGA DELA

2. Ugotavljanje rezultatov dela in stimulacije

a) Osebni dohodek delavca na podlagi delovne dobe.

Osebni dohodek delavca na osnovi skupne delovne dobe dobimo tako, da enote delovne dobe seštejemo po osnovi do 25 let delovne dobe in sicer, da vsako leto določimo 0,2 enote in nad 25 let za vsako leto 0,3 enote. K tem obračunskim enotam dodamo obračunske enote na podlagi stalnosti (delovne dobe v delovni organizaciji), tako da za vsake 3 leta delovne dobe brez prekinitev v delovni organizaciji dodamo 0,5 obračunskih enot.

Sredstva namenjena za osebni dohodek iz živega dela na osnovi delovne dobe določamo tako, da iz vseh sredstev za osebni dohodek iz živega dela izločimo do 7 odst. teh sredstev. Tako določeno maso osebnih dohodkov delimo s številom dokončnih obračunskih enot, kar nam da vrednost obračunske enote.

Bruto osebni dohodek delavca na podlagi delovne dobe dobimo tako, da dokončno število obračunskih enot za delavca pomnožimo z vrednost enote. Vrednost enote raste oz. pada kot vrednost enote enostavnega dela.

Pripomba: Ta rešitev je enaka našemu sedanjemu minulemu delu in s tem, da smo dodali obračunske enote na stalnost in v manjši meri povečali ta sredstva.

b) Odvisnost osebnih dohodkov odgovornih delavcev od višine enotne mere uspešnosti poslovanja.

Osebni dohodki odgovornih delavcev se gibljejo v odvisnosti od mere uspešnosti poslovanja, tako da se za vsake 0,10 zmanjšanja oz. povečanja mere uspešnosti osebni dohodki odgovornih delavcev zmanjša oz. poveča za 3 odst. poena več kot so se povečali oz. zmanjšali osebni dohodek v tozdu oz. DSSS oz. v delovni organizaciji Labod.

Primer:

enotna mera uspešnosti	OD so nižji za %	EMU	OD so višji za %
0,90	3	1,10	3
0,80	6	1,20	6
0,70	9	1,30	9

Kadar se osebni dohodki znižajo tako, da so osebni dohodki delavcev v delovni organizaciji v tozdu ali DSSS za 20% nižji od možnih osebnih dohodkov pri uspešnosti »1«, se v posebnem postopku v smislu samopravnega sporazuma o pridobivanju in razporejanju dohodka in čistega dohodka ugotovi dejanska odgovornost posameznega odgovornega delavca in določi višina osebnih dohodkov za posamezno obračunsko obdobje, ki pa ne more biti manjši kot od zajamčenega osebnega dohodka.

Prav tako se osebni dohodki odgovornih delavcev ne morejo povečati za več kot 20 odst. nad povečanjem osebnih dohodkov delavcev v delovni organizaciji oz. tozdu ali DSSS, ne glede na to, da je mera uspešnosti večja od stopnje, ki omogoča za 20 odst. povečanje osebnih dohodkov nad povečanje osebnih dohodkov delavcev.

3. Osebni dohodki v posebnih pogojih dela in v posebnih razmerah.

Za delo v izmenah se šteje tedensko izmenično delo v popoldanskem oz. dopoldanskem času. Za enak pogoj dela štejemo delo v eni izmeni v popoldanskem delovnem času. Ti pogoji niso vrednoteni z analitično oceno.

Delavec, ki dela v izmenah v smislu prejšnjega odstavka, ima pravico do povečanja mesečne akontacije osebnega dohodka za 10% za tekoče delo za poln delovni čas.

Osnovo za izračun faktorja valorizacije nadomestila osebnih dohodkov v času bolniškega dopusta predstavlja osnova, ki je določena s samoupravnim sporazumom SPIZ.

Med letnim dopustom pripada delavcu nadomestilo osebnega dohodka v višini povprečnega obračunanega osebnega dohodka, ki ga je dosegel v zadnjih treh mesecih pred nastopom letnega dopusta.

4. Osebni dohodki delavcev na podlagi rezultatov upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi kot minulim delom.

Sredstva za osebne dohodke na podlagi rezultatov upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi kot minulim delom, so odvisna od akumulacije v tozdu, izhajajoč iz dosežene akumulacijske stopnje zadnjih pet let in je glede na dosežene rezultate upravljanja in gospodarjenja po periodičnem obračunu v skladu z letnimi usmeritvami.

Osebni dohodki delavcev na podlagi upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi kot minulim delom se delijo na osnovi:

1. ustvarjanja akumulacije v tozdu, izhajajoč iz dosežene akumulacijske stopnje v zadnjih petih letih in
2. nadomestila delavcem, ki jim je zaradi narave dela opešala zmožnost za delo.

3. nadomestila na osnovi inovativnosti in ustvarjalnosti,
4. osebni dohodek iz minulega dela na osnovi živega dela (poračun).

a) Osebni dohodek iz minulega dela na osnovi akumulativnosti

Osnovo za ugotavljanje višine sredstev za osebne dohodke iz minulega dela na podlagi akumulativnosti predstavlja primerjalna akumulacijska stopnja zadnjih pet let v delovni organizaciji z akumulacijsko stopnjo dejavnosti zadnjih pet let, pri čemer se pri normalni akumulacijski stopnji zagotovi 5 odst. vseh sredstev, namenjenih za osebne dohodke za ta del osebnih dohodkov iz minulega dela (mera uspešnosti je enaka 1).

V ta namen izloca tozda del sredstev za osebne dohodke ob planiranju teh sredstev. Spremembe v odvisnosti od uspeha poslovanja temeljijo na usmeritvah družbenega dogovora.

Individualna merila za ugotavljanje višine osebnih dohodkov iz minulega dela na osnovi akumulativnosti pri vlaganju v razširitev materialne osnove tozda so:

1. relativna razmerja osebnega dohodka delavca v zadnjih petih letih v tozdu oz. delovne organizacije do poprečnega osebnega dohodka v zadnjih petih letih, upošteva tudi vsa nadomestila osebnega dohodka v vlagalnem obdobju.
2. delovna doba delavca v zadnjih petih letih v TOZD oz. delovni organizaciji po osnovi 1 leto je 0,5.
3. relativno razmerje iz osebnega dohodka pomnožimo s številom točk delovne dobe in dobimo obračunsko razmerje za osebni dohodek iz minulega dela 2. To minulo delo pripada le delavcem za čas dela v tozdu oz. delovni organizaciji Labod.

Pripomba: Ostala je rešitev našega minulega dela 2 s tem, da smo besedilo prilagodili družbenemu dogovoru, uporaba enotne mere uspešnosti.

b) Nadomestila delavcem, ki jim je zaradi narave dela opešala zmožnost za delo, kot del minulega dela

Splošna opredelitev

Na podlagi rezultatov upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi pripada delavcem, ki jim je opešala zmožnost za delo nadomestilo, v skladu z določili tega samoupravnega sporazuma. Nadomestilo jim pripada ne glede, če je zmanjšana zmožnost za delo nastala zaradi povečane intenzivnosti dela, ki jo terjajo naprave, tehnologija in organizacija dela, ali zaradi drugih delovnih pogojev, ki so bistveno vplivali, da je opešala zmožnost za delo.

V teh določilih opredeljujejo delavci:

— primere, ko je opešana delovna zmožnost podlaga za priznanje nadomestila,

— način ugotavljanja opešane delovne zmožnosti in vzrok zanj,

— pogoje in merila za uveljavljanje nadomestila in za določanje njegove višine glede na:

- a) tekoče rezultate dela delavcev v primerjavi z
- b) rezultati dela, ki jih je dosegel v obdobju zadnjih pet let pred nastankom takega stanja.

Primeri, ko je opešana delovna zmožnost podlaga za priznanje nadomestila.

Upoštevajoč prej navedena določila o osebnem dohodku iz minulega dela in načelo solidarnosti delavcev določamo, da so podlaga za priznanje nadomestila naslednji primeri opešane delovne zmožnosti:

1. invalidnost II. kategorije s skrajšanim delovnim časom na 4—5 ur dnevno.
2. invalidnost II. kategorije s skrajšanim delovnim časom na 6—7 ur dnevno.
3. invalidnost III. kategorije, ko delavec lahko opravlja delo poln delovni čas, vendar na drugih lažjih delih, kot so dela, ki jih je opravljal pred ugotovitvijo stanja.
4. zmanjšana ali spremenjena delovna zmožnost zaradi telesne poškodbe, razvrščene v 1—8 stopnje.
5. določena stopnja spremenjene delovne zmožnosti, zaradi kateregoli vzroka v smislu določb tega samoupravnega sporazuma, katere posledica je, da je stopnja tekočega rezultata dela delavca bistveno manjša od povprečne stopnje rezultatov dela delavca zadnjih pet let pred nastankom takega stanja.

Način ugotavljanja opešane zmožnosti za delo in vzrokov zanj.

Zmanjšano zmožnost delavca ugotavljamo v postopkih za ugotavljanje spremenjene delovne zmožnosti, in sicer na osnovi predloga:

— razvojne službe v delovni organizaciji, ki v sodelovanju s kadrovsko-socialno službo spremlja vpliv intenzivnosti dela in tehnologije na rezultate dela delavcev in na nastajanje spremenjene delovne zmožnosti,

— kadrovsko-socialna služba, ki na osnovi spremljanja delovnih pogojev in rezultatov dela delavcev predvideva, da določene naprave, tehnologija oz. pogoji dela zmanjšujejo delovno zmožnost,

— delavec, ki je sprožil postopek pred pristojno SPIZ.

Postopek vodi kadrovsko-socialna služba v sodelovanju z ustrezno strokovno organizacijo — medicino dela in po običajnem postopku te organizacije ali v sodelovanju s pristojno SPIZ.

Za vsako ugotovitev, da je delovna zmožnost zmanjšana oz. spremenjena v smislu določb tega samoupravnega sporazuma in samoupravnega sporazuma SPIZ, se izda ustrežna listina o zmanjšani delovni zmožnosti, ki je edina podlaga za uveljavljanje pravice do nadomestila. Ta pravica gre delavcu od prvega naslednjega meseca po pravnomočnosti odločbe.

Višina nadomestila

Delavcem, katerim je zmožnost za delo zmanjšana zaradi invalidnosti ali telesne poškodbe gre nadomestilo iz osnove za živega dela v višini določeni z 72. členom obstoječe rešitve in ga izplačujemo mesečno.

Delavcem, katerim je spremenjena zmožnost za delo zaradi kateregoli vzroka v smislu določb tega samoupravnega sporazuma, katere posledica je, da je stopnja tekočega rezultata dela delavca bistveno manjša od povprečne stopnje rezultatov dela delavca zadnjih pet let pred nastankom takega stanja, gre nadomestilo v višini razlike med povprečno

delovno uspešnostjo delavca v zadnjih petih letih in sedanjo stopnjo delovne uspešnosti in ga izplačujemo ob periodičnem oz. zaključnem računu.

c) Osební dohodek delavca iz minulega dela na osnovi inventivnosti oz. ustvarjalnosti ni sprememb

d) Osební dohodek delavca iz minulega dela na osnovi živega dela (poračun)

Ta del osebnega dohodka gre delavcu ob periodičnem obračunu. Osnova za ta del osebnega dohodka je sorazmerje osebnih dohodkov delavcev iz živega dela v obračunskem obdobju, za katerega je izkazan periodičen obračun.

5. Uporaba sredstev skupne porabe

1. Splošna določila o uporabi sredstev skupne porabe, kakor tudi določila o sredstvih za stanovanjske potrebe ostanejo nespremenjena.

2. Sredstva za regresiranje prehrane znašajo mesečno največ 15 odst. od povprečnega čistega osebnega dohodka delavcev v gospodarstvu Slovenije, za predhodno periodično obdobje oz. po zaključnem računu.

3. Regres za letni dopust. Opustili bi razmerje 80:20 odst. in bi prepuščili DS delovne organizacije na osnovi predloga komisije za družbeni standard, da razdeli sredstva za regres v skladu z zastavljenimi merili.

4. Jubilejne nagrade. Osnova za jubilejne nagrade se spremeni tako, da je le-ta odvisna od povprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka delavca v gospodarstvu Slovenije v predhodnem tromesečnem obdobju. Višina znaša za 10 let 50 odst., za 20 let 75 odst. in za 30 let 100 odst. od navedene osnove.

5. Solidarnostne pomoči. Denarna sredstva skupne porabe namenjena solidarnostni pomoči delavcem so sredstva, ki jih bomo opredelili z letnim planom tozda, predvsem za naslednje namene:

— denarno pomoč družini delavca ob smrti delavca, v višini odpravnine v smislu določb tega SS.

Ostale oblike denarne pomoči: ob smrti ožjega družinskega člana, ob elementarnih nesrečah, ob nastanku hujše invalidnosti, nudi tozda oz. DSSS pomoč na način in v višini, ki ga predlagata sindikalna organizacija in komisija za družbeni standard. Enaki primeri se uporabljajo ob nastanku istih dejstev pri upokojujencu tozda oz. DSSS.

Sklep o pomoči sprejme delavski svet tozda. Poleg solidarnostne pomoči v smislu določb tega sporazuma osnovna organizacija sindikata skrbi tudi za pomoč ob pogrebu, za vence in drugo pomoč delavcu, ko tako narekujejo družinske razmere.

ZAKLJUČEK

Uskladitev samoupravnega sporazuma o pridobivanju in razporejanju dohodka ter o razporejanju čistega dohodka in samoupravnega sporazuma o usmerjanju gibanja stroškov poslovanja sprejmejo delavci na zborih. Uskladitev področja delitve sredstev za osebne dohodke in uporabo sredstev skupne porabe bomo prav tako sprejemali na zboru delavcev, v skladu s 130. členom Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo in 100. členom Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupne porabe. Ta določila smo sprejeli na referendumu in smo z njimi opredelili, da bomo vse morebitne uskladitve splošnih aktov s predpisi na tem področju sprejemali na zboru delavcev.

Da naš sistem nagrajevanja in delitve dohodka zajema vsa področja, ki jih narekuje družbeni dogovor in samoupravni sporazum dejavnosti, je razvidno iz dejstva, da je pri uskladitvi področja delitve osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe spremeniti in konkretizirati štiri vprašanja in sicer:

1. vprašanja osebnega dohodka na podlagi delovne dobe in osebnega dohodka na osnovi gospodarjenja z družbenimi sredstvi kot minulem delom se med seboj prepletata, tako da osebni dohodek na podlagi delovne dobe spada med osebne dohodke iz živega dela in da nadomestilo osebnega dohodka delavca na osnovi opešane zmožnosti za delo spada v osebne dohodke iz minulega dela.

2. odvisnost osebnih dohodkov odgovornih delavcev od uspešnosti poslovanja v smislu določb zakona o sanaciji organizacij združenega dela, ki nalaga, da se osebni dohodek odgovornih delavcev v večji meri veže na poslovanje organizacij združenega dela.

3. Dodatek za izmensko delo je po opredelitvi enak družbenemu dogovoru, vendar moramo spremeniti osnovo in višino tega dodatka.

4. Pri uporabi sredstev skupne porabe je potrebno limit 10 odst. zamenjati s 15 odst. Prav tako je pri jubilejnih nagradah osnovna opredelitev pravilna. Zamenjamo le osnovo in odstotek za posamezni jubilej. Pri solidarnostnih pomočeh pa smo poudarili oblike pomoči in določili način odločanja o višini enkratne pomoči v posameznih primerih.

Na tej osnovi smo delavci uskladili tudi Samoupravni sporazum o skupnih osnovah za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo in Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupne porabe z družbenimi dogovori in samoupravnim sporazumom dejavnosti na ta način, da rešitve sprejmemo na zborih delavcev.

Novo mesto, 31. avgust 1987

Predlog DPO in strokovnih služb

POTEK OBRAVNAVE

1. Ob koncu junija smo sprejeli program in rokovnik za uskladitev splošnih aktov s predpisi in sporazumom dejavnosti;

2. Na osnovi sprejetega programa so v začetku julija bile pripravljene strokovne podlage (izhodišča) kot osnova za začetek obravnave, gradivo je bil posredovano vsem tozdom oz. DSSS v Labodu v začetku julija;

3. V začetku avgusta so bili pripravljene osnutki sprememb splošnih aktov in povzetek za obravnavo;

4. V avgustu je potekala obravnava tako, da smo po vseh tozdih oz. DSSS obravnavali gradivo na razširjenih sejah družbeno-političnih organizacij in organov upravljanja ter na strokovnem kolegiju Laboda. Na osnovi rezultatov obravnave je strokovni kolegij pripravil dokončni predlog gradiva, o čemer je zavzel svoje stališče tudi poslovni odbor na svoji zadnji seji in na osnovi sklepa delavskega sveta dal gradivo v nadaljnjo obravnavo;

5. Gradivo objavljamo v tem glasilu. Dobil ga bo vsak delavec, da bo lahko aktivno sodeloval v tej obravnavi.

6. Nadaljnji potek je naslednji:

a. Poprejšnja obravnava po samoupravnih skupinah po tozdih oz. DSSS in na sejah delavskih svetov TOZD oz. DSSS poteka do 18. 9. 1987;

b. Poslovni dobor po povzel rezultate obravnave in jih poenotil na seji 18. 9. 1987;

c. Zbori delavcev bodo 24. 9. 1987 odločali o predlaganih uskladitvah splošnih aktov;

d. Delavski svet Laboda bo na seji 25. 9. 1987 preveril, ali so predlagane rešitve sprejete na vseh zborih po tozdih oz. DSSS in objavil spremembe splošnih aktov. Enako bodo storili delavski sveti tozdov. oz. DSSS za Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupne porabe.

DPO, organi upravljanja in strokovne službe DO Labod

BELEŽKE: